

Wright®
TRAFIKKSKOLE

SIKKERHETSKONTROLL
Skoda Octavia

Anders Richvoldsen 2016
Support: anders.richvoldsen@wright.no

Informasjon

I denne presentasjonen finner du løsninger på de ulike oppgavene knyttet til den første delen av førerprøven - sikkerhetskontrollen. (Teller 20% av førerprøven.)

Under følger kun en teoretisk gjennomgang.

Det anbefales at du tar en praktisk gjennomgang i skolebilen sammen med din trafikk lærer i tillegg.

Bildene i sikkerhetskontrollen er av en Skoda Octavia 2.0 TDI 4x4 som benyttes i opplæring ved Wright Trafikkskole.

Vær obs på at det kan være ulikheter mellom bilen i presentasjonen og den du benytter til vanlig. Spør din trafikk lærer om eventuelle forskjeller.

Sikkerhetskontrollen har bakgrunn i følgende lov:

Vegtrafikklovens § 23. Ansvaret for kjøretøyets stand m.m.

Før kjøringen begynner, skal føreren forvise seg om at kjøretøyet er i forsvarlig og forskriftsmessig stand og at det er forsvarlig og forskriftsmessig lastet. Han skal sørge for at kjøretøyet også under bruken er i forsvarlig stand og forsvarlig lastet. Eier av kjøretøy eller den som på eierens vegne har rådighet over det, plikter å sørge for at kjøretøyet ikke brukes dersom det ikke er i forsvarlig stand.

Innholdsfortegnelse

s 5 **Tema 1: Vognkort**

- s 6 Nyttelast
- s 7 Hengervekt
- s 8 Formel for henger kl B
- s 9 Hengervekt kl B
- s 10 Dekk

s 11 **Tema 2: Dekk**

- s 12 Dekkdimensjon
- s 13 Bæreevne
- s 14 Skader
- s 15 Slitasje
- s 16 Mønsterdybde
- s 17 Luftrykk

s 18 **Tema 3: Lys**

- s 19 Bremselys
- s 20 Nødlis
- s 21 Nærlys
- s 22 Fjernlys
- s 23 Parkeringslys
- s 24 Tåkelys
- s 25 Bak- og skiltlys

s 26 **Tema 4: Motorrommet**

- s 27 Batteri og spylervæske
- s 28 Bremsevæske og olje
- s 29 Oljesjekk

s 30 **Tema 5: Generell sikkerhet**

- s 31 Varseltrekant
- s 32 Servostyring
- s 33 Bremskraftforsterker
- s 34 Refleksvest
- s 35 Skjevtrekk
- s 36 Styling
- s 37 Lyd- og lyshorn
- s 38 Sikkerhetsbelter
- s 39 Lastsikring

s 40 **Tema 6: Varsellamper**

- s 39 Oversikt
- s 40 Airbag
- s 41 To-krets bremsesystem
- s 42 ABS

s 43 **Tema 7: Betjening**

- s 44 Vindusviskere
- s 45 Varmeapparat

Tema 1: Vognkort

8. Vekter (kg)

Tillatt totalvekt	2021
Tillatt aksellast	1020 / 1050
Egenvekt med fører	1458
Tillatt nyttelast inkl. passasjerer	563
Tillatt vogntogvekt	4021
Tillatt hengervekt, med brems	2000
Tillatt hengervekt, uten brems	720
Tillatt koblingslast	80
Tillatt taklast	80

12. Aksler / dekk / felger

	Antall aksler	2				
	Antall aksler med drift	2				
	Std. Dekkdimensjon	Std. Felgdimensjon	Min LI	Min innpress	Maks sporvidde	Min hast
Aksel 1	205/55 R16	6.5Jx16	91	46mm	1549mm	V
Aksel 2	205/55 R16	6.5Jx16	91	46mm	1518mm	

Alternative dekk- og felgdimensjoner for aksel 1 / aksel 2

Alt 1	225/45R17	7Jx17	/	225/45R17	7Jx17
Alt 2	205/50 R17 M+S	6Jx17	/	205/50 R17 M+S	6Jx17
Alt 3	205/50 R17 M+S	6Jx17	/	205/50 R17 M+S	6Jx17

8. Vekter (kg)

Tillatt totalvekt	2021
Tillatt aksellast	1020 / 1050
Egenvekt med fører	1458
Tillatt nyttelast inkl. passasjerer	563
Tillatt vogntogvekt	4021
Tillatt hengervekt, med brems	2000
Tillatt hengervekt, uten brems	720
Tillatt koblingslast	80
Tillatt taklast	80

Hvor stor nyttelast kan denne bilen ha i tillegg til oss som er i bilen nå?

Svar: Førerens vekt er inkludert i "Egenvekt med fører." Det betyr at du ser bort fra din egen vekt.

Passasjerens vekt trekkes fra "Tillatt nyttelast inkl. passasjerer."

$563\text{kg} - \text{Passasjervekt} = \text{Nyttelast i tillegg til oss som er i bilen nå.}$

Hvilke ulemper kan du oppleve dersom du har for tung last i bilen?

Svar: Bilens bremse- og akselerasjonsmuligheter reduseres. I tillegg kan du oppleve å få dårligere styring og veigrep på forhjulene.

8. Vekter (kg)

Tillatt totalvekt	2021
Tillatt aksellast	1020 / 1050
Egenvekt med fører	1458
Tillatt nyttelast inkl. passasjerer	563
Tillatt vogntogvekt	4021
Tillatt hengervekt, med brems	2000
Tillatt hengervekt, uten brems	720
Tillatt koblingslast	80
Tillatt taklast	80

Hva er største tillatte totalvekt tilhenger denne bilen kan trekke?

Svar: "Tillatt hengervekt, med brems: 2000 kg"

Hvilke konsekvenser kan det få å kjøre med for tung tilhenger?

Svar: Vogntogets (bil og hengers) bremse- og akselerasjonsmuligheter reduseres. I tillegg kan du oppleve å få dårligere styring og veigrep på forhjulene.

Formel for henger kl B

Viktig å vite om tilhenger og førerkort klasse B

Med førerkort klasse B kan du i følge regelverket alltid trekke en tilhenger med "Tillatt totalvekt " 750kg. I mange tilfeller kan du overskride dette. Ved hjelp av følgende formel regner du ut hvor tung tilhenger du kan dra etter en bestemt bil:

$$3500\text{kg} - \text{Tillatt totalvekt på bilen} = \text{Lovlig tillatt totalvekt tilhenger}$$

Obs! Sjekk alltid med vognkortet om det er tillatt å trekke vekten gitt av svaret i formelen.

Hengervekt kl B

8. Vekter (kg)	
Tillatt totalvekt	2021
Tillatt aksellast	1020 / 1050
Egenvekt med fører	1458
Tillatt nyttelast inkl. passasjerer	563
Tillatt vogntogvekt	4021
Tillatt hengervekt, med brems	2000
Tillatt hengervekt, uten brems	720
Tillatt koblingslast	80
Tillatt taklast	80

Hvor stor "Tillatt totalvekt" tilhenger kan du trekke etter denne bilen med førerkort klasse B?

Svar: Bruk formelen: $3500\text{kg} - 2021\text{kg}$ ("Tillatt totalvekt" bil) = 1479kg lovlig "Tillatt totalvekt" tilhenger.

Vognkortet gir ingen restriksjoner på svaret i formelen da bilen har lov til å trekke 2000kg henger med brems.

Hvilke konsekvenser kan det få å kjøre med tilhenger med for stor tillatt totalvekt?

Svar: Vogntogets (bil og hengers) bremse- og akselerasjonsmuligheter reduseres. I tillegg kan du oppleve å få dårligere styring og veigrep på forhjulene. Det er i tillegg ulovlig å kjøre henger med for stor tillatt totalvekt.

12. Aksler / dekk / felger

	Antall aksler		2				
	Antall aksler med drift		2				
	Std. Dekkdimensjon	Std. Felgdimensjon	Min LI	Min innpress	Maks sporvidde	Min hast	
Aksel 1	205/55 R16	6.5Jx16	91	46mm	1549mm	V	
Aksel 2	205/55 R16	6.5Jx16	91	46mm	1518mm		
Alternative dekk- og felgdimensjoner for aksel 1 / aksel 2							
Alt 1	225/45R17	7Jx17	/	225/45R17	7Jx17		
Alt 2	205/50 R17 M+S	6Jx17	/	205/50 R17 M+S	6Jx17		
Alt 3	205/50 R17 M+S	6Jx17	/	205/50 R17 M+S	6Jx17		

Hva er riktig dekkdimensjon på denne bilen?

Svar: "Std. Dekkdimensjon" er 205/55 R 16.

Hvilken bæreevne må dekkene minst ha på denne bilen?

Svar: Bæreevne (LOAD INDEX), forkortet "Min. LI" i vognkortet er 91.

Wright®
TRAFIKKSKOLE

SIKKERHETSKONTROLL
Skoda Octavia

Tema 2: Dekk

Dekkdimensjon

**Sjekk at dekkdimensjonen
er riktig på alle hjulene.**

Svar: Se at tallet på dekket
samsvarer med vognkortet:
205/55R16

Sjekk at bæreevnen er riktig på alle hjulene.

Svar: Kravet er 91 i følge vognkortet. Bæreevnen på dette dekket er 91.

Sjekk dekk og felger for skader.

Svar: Undersøk dekk for rifter, spiker, skruer og hull i slitebanen. Sjekk felg for sprekker og bulker.

Hvilke skader er mest vanlige?

Svar: De mest vanlige skadene er nevnt over. Konsekvens av skade på dekk er at det går tomt for luft. Skade på felg gir dårlig stabilitet.

Sjekk slitasjen på alle hjulene.

Svar: Er dekket jevnt slitt eller ei?

Hva kan slitasjen fortelle deg?

Svar: Hvis dekket er slitt på sidene har det vært for lite luft over lengre tid. Slitasje i midten forteller at det har vært for mye luft over lengre tid. Er dekket slitt kun på en side er det noe galt med hjuloppheng og/eller forstilling.

Mønsterdybde

Sjekk mønsterdybden på alle hjulene.

Svar: Slitasjevarslerne (se pilene) indikerer minstekravet til mønsterdybde. Du ser hvor slitt dekket er i forhold til hvor dypt de sitter sammenliknet med dekkets slitebane. Slitasjen sjekkes der dekket er mest slitt.

Hva kan skje under kjøring med for liten mønsterdybde?

Svar: Det vil øke sannsynligheten for vannplaning, siden mønsteret i dekket ikke klarer å drenere bort nok vann.

Hva er riktig mønsterdybde på sommer- og vinterdekk?

Svar: 1.6mm på sommerdekk og 3.0 på vinterdekk.

Luftrykk

	Normal last		ECO		Full last	
	Foran	Bak	Foran	Bak	Foran	Bak
R16	2,2	2,2	2,5	2,5	2,5	3,2
R17	2,2	2,2	2,5	2,5	2,5	3,2
R18	2,2	2,3	2,5	2,6	2,4	3,2

SKODA AUTO a.s. SE0.010.000.CS

Hva er riktig luftrykk i dekkene?

Svar: Sjekk info på innsiden av tanklokket. Ved normal last i bilen er riktig luftrykk: 2.2 bar foran og bak.

Sjekk luftrykket i alle hjulene.

Svar: Bilen har en varsellampe som lyser hvis luftrykket er for lavt. Utover dette sjekk ved å sparke i dekkene og ta en visuell kontroll for å se at alt ser normalt ut.

Tema 3: Lys

Wright®
TRAFIKKSKOLE

SIKKERHETSKONTROLL
Skoda Octavia

Sjekk at bremselysene virker.

Svar: Få en hjelpemann til å se om lysene fungerer når du trykker på bremsepedalen. Er du alene, fest varseltrekanten mellom setet og bremsepedalen for å tenne bremselysene.

Er det forsvarlig å kjøre dersom bremselyset ikke virker?

Svar: Nei! Trafikken bak vil ikke se at du bremser, noe som kan medføre farlige situasjoner.

Sjekk at nødlyset virker.

Svar: Trykk på knappen og sjekk at alle blinklysene fungerer.

I hvilke situasjoner vil du bruke nødlyset?

Svar: Ved nødstop, punktering eller trafikkuhell.

Må IKKE brukes sammen med fjernlys!

Nærlys

Minimumskrav: 40m

Vri bryteren til høyre

Sjekk at nærlyset virker og er riktig innstilt.

Svar: Vri bryteren helt til høyre for å sette på nærlys.

Bilen har xenonlys med automatisk høydejustering. Du kan derfor ikke stille inn lysene selv.

Hvilke ulemper medfører det hvis nærlysene er feil innstilt?

Svar: Hvis nærlyset er stilt for høyt, vil dette gi en blindingseffekt for møtende trafikk.

Fjernlys

Minimumskrav: 100m

Press blinklysbyteren frem for å tenne fjernlysene.
Når de er tent kommer det blå symbolet frem.

Parkeringslys

Vri bryteren på det grønne symbolet

Sjekk at parkeringslyset virker.

Svar: Vri bryteren til andre posisjon (fra venstre) - grønt symbol.

I hvilke situasjoner er det viktig at parkeringslyset fungerer?

Svar: Ved stans i mørket for å slippe av passasjer(er) er det viktig å bruke parkeringslys slik at annen trafikk ser passasjer(er) som går ut av bilen.

Wright®

TRAFIKKSKOLE

SIKKERHETSKONTROLL
Skoda Octavia

Tåkelys

Sjekk at tåkelys foran og bak virker.

Svar: Det ene av de to tåkelysene foran ser du på bildet til venstre. Tåkelys bak lyser kun på venstre side. Trekk lysbryteren til deg for å sette på tåkelys foran og bak.

Hvilke ulemper kan det ha hvis tåkelysene blir brukt feil?

Svar: Tåkelys foran kan virke blendende for møtende trafikk, spesielt i mørket. Tåkelyset bak kan misforstås med bremselys.

Bak- og skiltlys

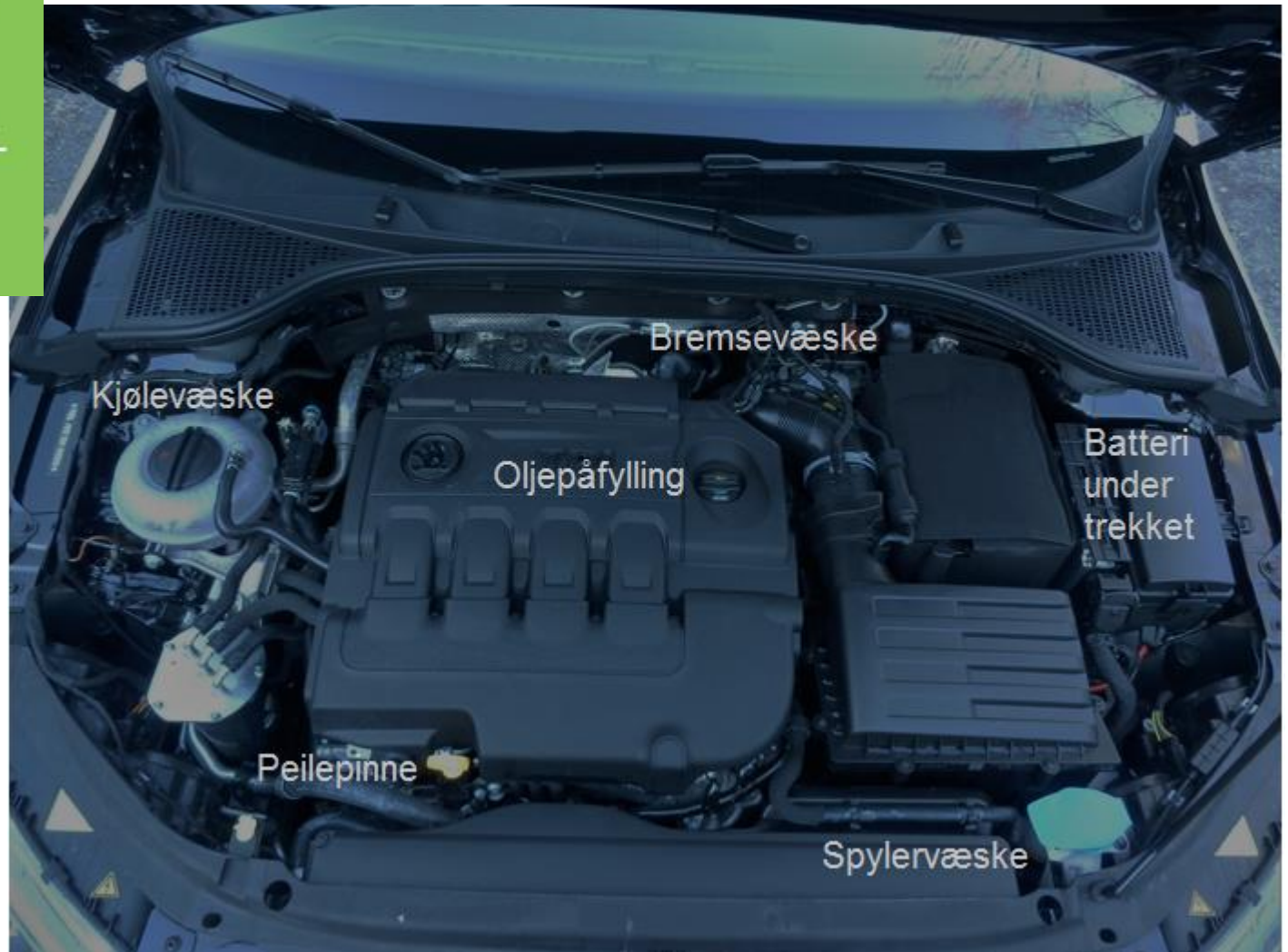
Vri bryteren til høyre

Sjekk at baklys og skiltlys virker.

Tema 4: Motorrommet

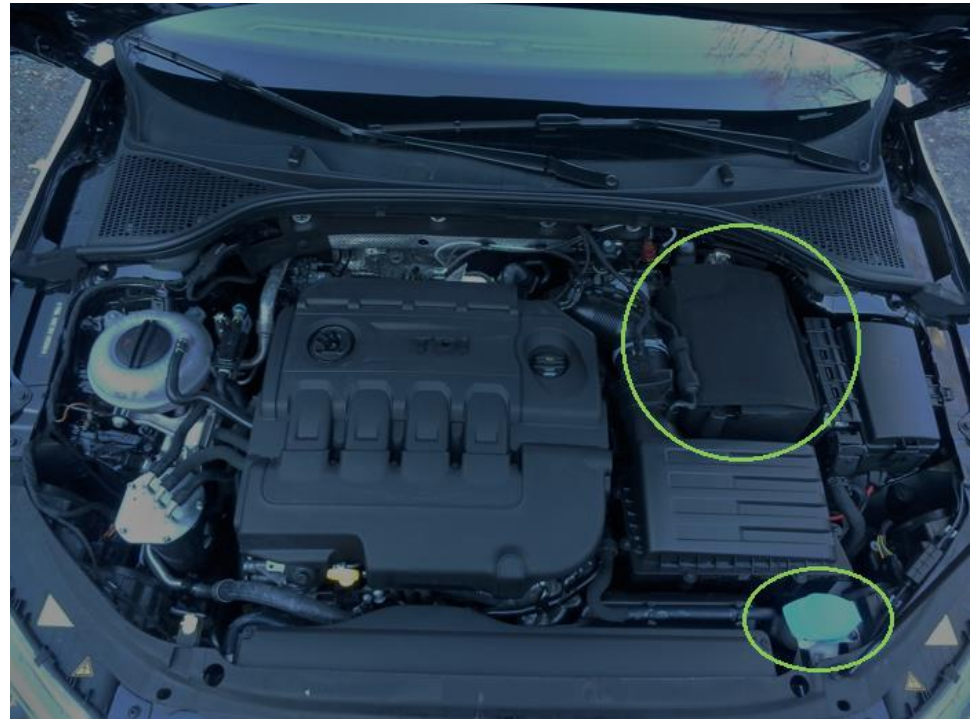
Wright®
TRAFIKKSKOLE

SIKKERHETSKONTROLL
Skoda Octavia

Batteri og spylervæske

Sjekk at batteriet sitter fast.

Svar: Dytt litt i batteriet for å sjekke.

Hva er risiko med løst batteri?

Svar: Det kan forårsake kortslutning. I tillegg inneholder batteriet syre som kan gjøre skade hvis det skulle sprekke pga mangelfullt feste.

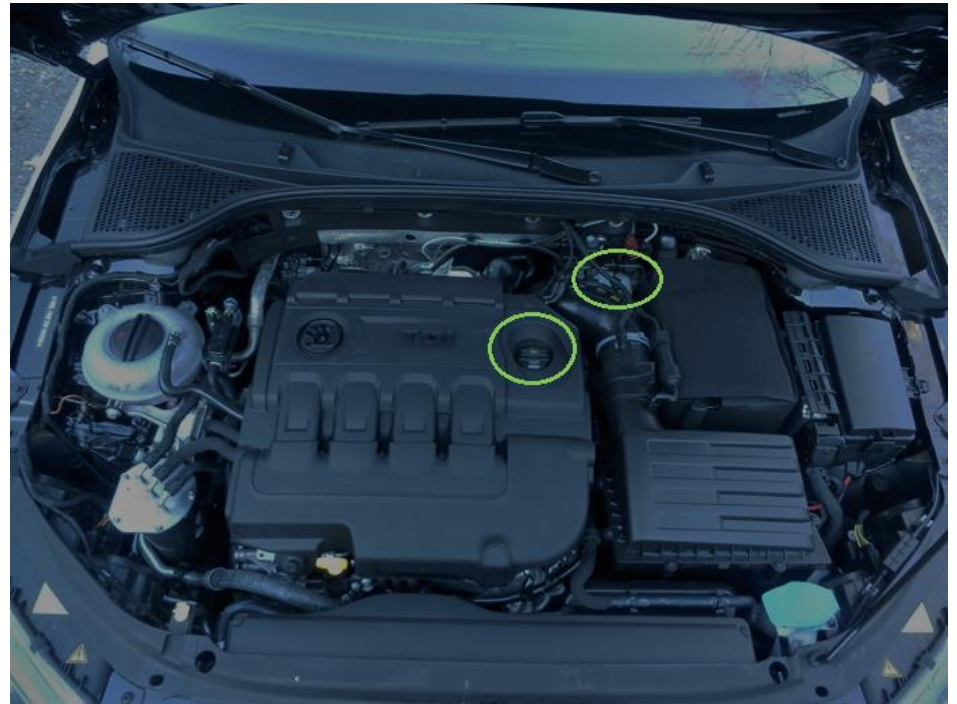
Vis hvor du fyller spylervæske.

Svar: Se markeringen nederst til høyre i motorrommet.

Bremsevæske og olje

Sjekk bremsevæsknivået.

Svar: Sjekk nivået på beholderens utside - vanskelig å se. En varsellampe vil lyse hvis nivået er for lavt.

Hva gjør du hvis nivået er for lavt?

Svar: Er bremsene slitt? Er det lekkasje? Sjekk med verksted.

Vis hvor du fyller olje.

Svar: Se markeringen nederst til venstre i motorrommet.

Sjekk oljenivå

Svar: Ta opp målepinnen, tørk av med papir, sett den ned igjen og ta den opp på nytt. Oljenivået skal være innenfor det skraverte feltet på pinnen.

Tema 5 - Generell sikkerhet

Wright®
TRAFIKKSKOLE

SIKKERHETSKONTROLL
Skoda Octavia

Varseltrekant

Sett opp varseltrikanten.

Svar: Sjekk hvor varseltrikanten finnes i *din* skolebil.
Vær sikker på at du vet hvordan du monterer den.

Hvor vil du plassere varseltrikanten hvis du skal sette den ut?

Svar: Innenfor tettbygd strøk: 50 - 100m. Utenfor tettbygd strøk: 150 - 250m.
Vurder i tillegg veien - før eller etter sving og bakketopp.

Servostyring

Sjekk at servostyringen fungerer.

Svar: Sving på rattet når bilen er avslått.

Start bilen og sving på rattet.

Servostyringen fungerer hvis rattet blir lettere å vri på.

Er det forsvarlig å kjøre hvis den ikke fungerer?

Svar: Bilen kan kjøres, men servostyringen fungerer ikke. Bilen må på verksted.

Bremsekraftforsterker

Sjekk at bremsekraftforsterkeren virker.

Svar: Pump bremsepedalen til den blir hard. Hold den inne mens du starter bilen. Bremsepedalen skal synke litt inn når bremsekraftforsterkeren fungerer.

Er det forsvarlig å kjøre hvis den ikke fungerer?

Svar: Nei! Du må trykke hardere på bremsen for å oppnå bremsetrykket du vanligvis får. Dette vil være uvant for en sjåfør, og kan føre til farlige situasjoner.

Refleksvest

Finn frem refleksvesten.

Svar: Skal være innen rekkevidde av førerposisjonen.

Sjekk hvor den befinner seg i *din* skolebil.

Sjekk om bremsene har skjevtrekk under prøvebremsing.

Svar: I fart: Slipp rattet og brems. Bilen skal gå rett frem.

Hva kan være grunnen til skjevtrekk?

Svar: Ulik bremsevirkning på hjulene eller ulikt lufttrykk, spesielt foran.

Sjekk at styringen er i orden under kjøring.

Svar: Bilen skal gå rett frem når du slipper rattet.

I tillegg skal rattet rette seg opp etter sving (selvoppretting).

Hva kan være grunnen til at bilen drar til en side?

Svar: Det kan være feil med forstilling og eller hjuloppheng.

Sjekk om bilen er retningsstabil under kjøring.

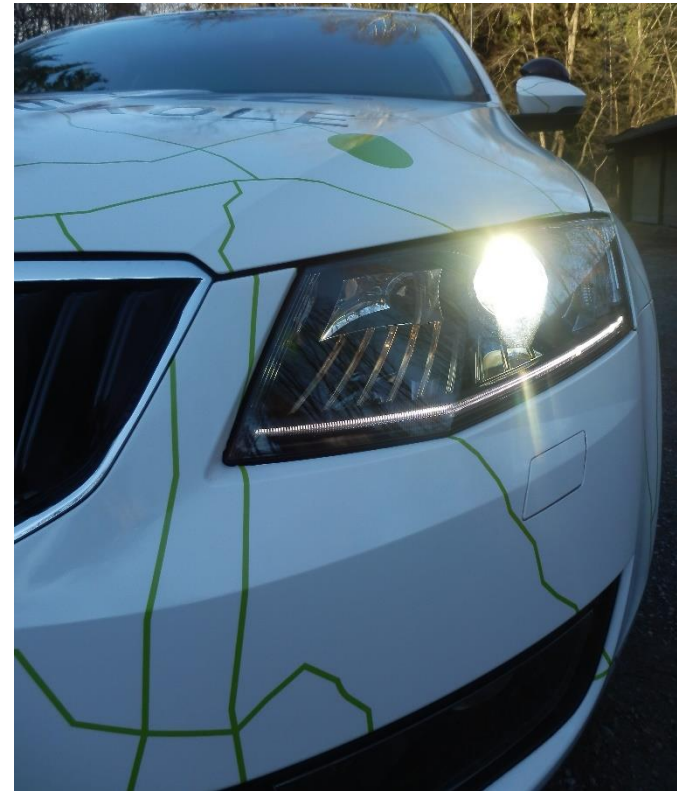
Svar: Bilen skal gå rett frem når man slipper rattet.

Hva kan være grunnen til at den drar til en side?

Svar: Det kan være feil med forstilling og eller hjuloppheng.

Lyd- og lyshorn

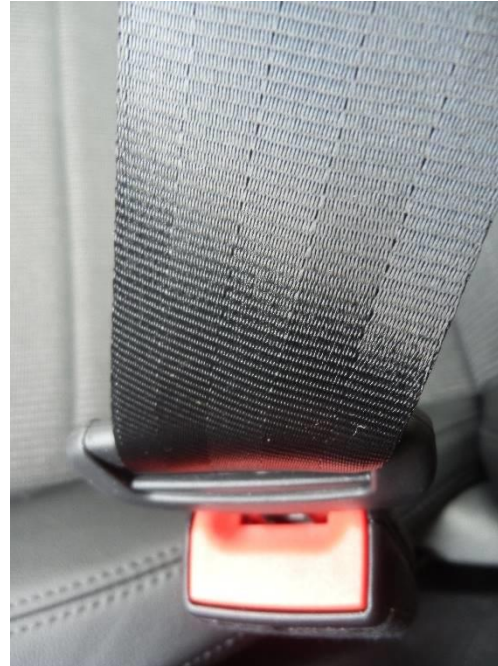

Sjekk lydhorn og lyshorn.

Svar: Tut og blink med fjernlysene.

Dra i blinklysbyteren for å blinke med fjernlysene.

Sikkerhetsbelter

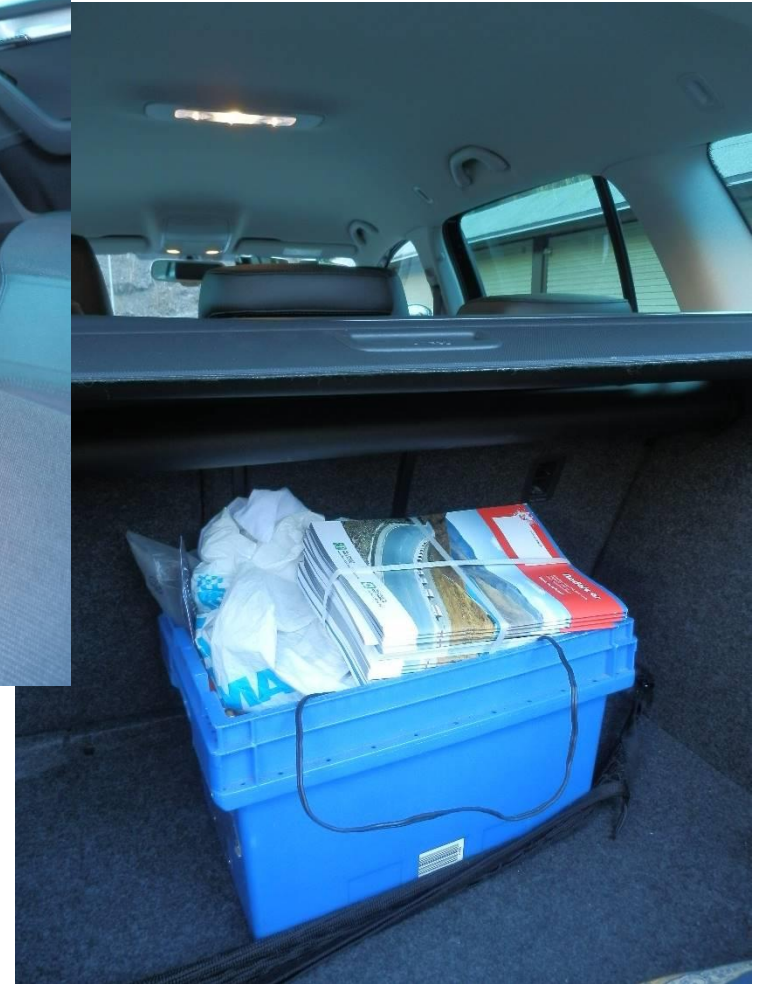
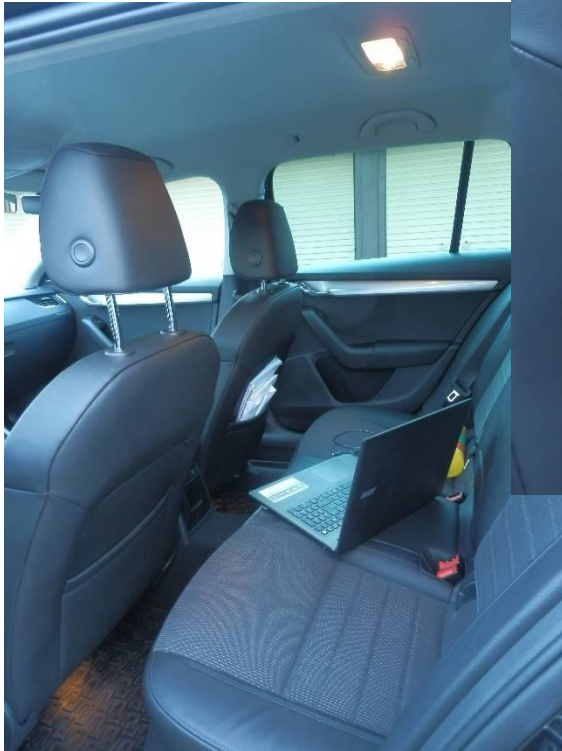
Sjekk alle sikkerhetsbeltene.

Svar: Sjekk at beltene er hele og ikke fliser seg i kantene. Dra hardt i beltene for å se at beltestrammeren virker. Slipp beltene og se at de drar seg raskt tilbake i rullene. Sjekk at bøylene klikker på plass som den skal.

Hva er risikoen med slappe ruller?

Svar: Beltestrammingen vil ikke fungere slik den er tiltenkt ved en ulykke.

Lastsikring

Sjekk at bilen er forsvarlig lastet.

Svar: Sjekk at det ikke ligger noe løst inne i kupeen eller i bagasjerommet.
Eventuelle gjenstander skal sikres på en forsvarlig måte.

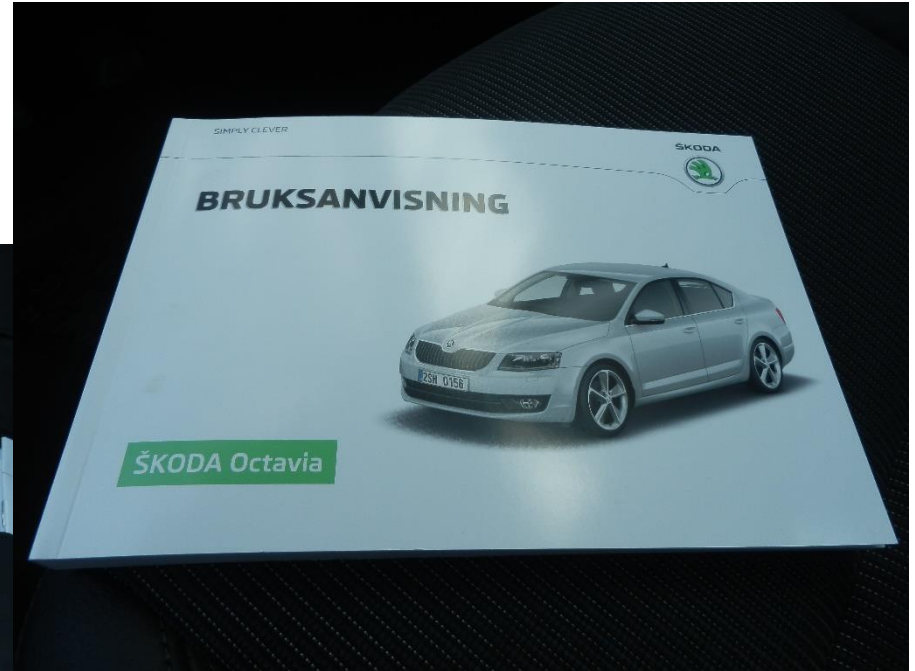
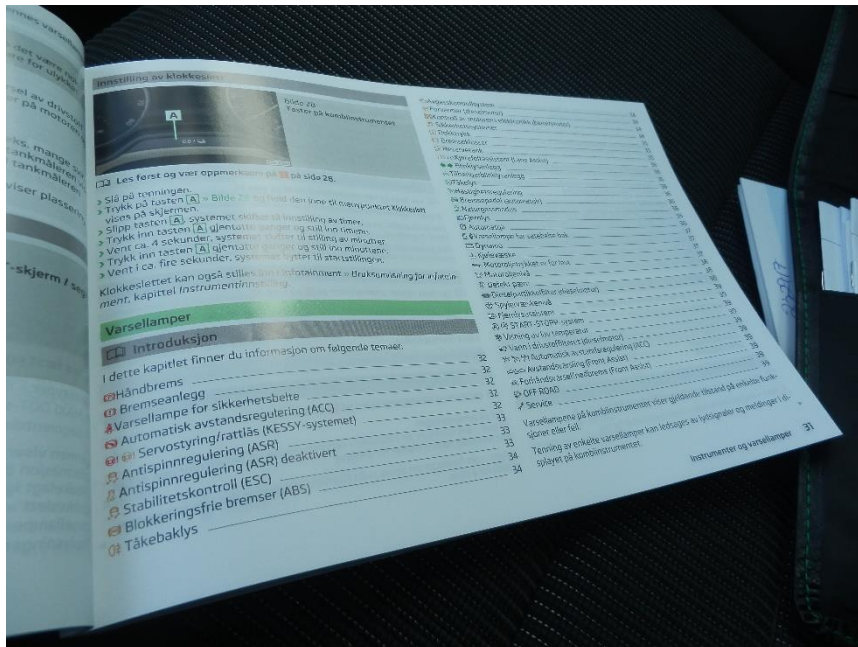
Tema 6: Varsellamper

Wright®
TRAFIKKSKOLE

SIKKERHETSKONTROLL
Skoda Octavia

Instruksjonsboka gir forklaring på alle symboler, både røde og gule.

Airbag

Sjekk at varselampe for airbag fungerer.

Svar: Sett på tenningen og se at lyset kommer frem. Etter en liten stund skal lampa slukke for å vise at alt er i orden.

Har det noen betydning for hvilke passasjerer du plasserer i forsetet når bilen har airbag?

Svar: Barn i bakovervendt stol skal IKKE sitte foran en aktiv airbag. Den kan slås av ved bruk av nøkkel. Passasjer foran bør ikke ha høyde under ca 140-150 cm pga airbagens treffpunkt.

To-krets bremsesystem

Sjekk at varselampe for to-krets bremsesystem fungerer.

Svar: Sett på tenningen og se at lyset kommer frem. Etter en liten stund skal lampa slukke for å vise at alt er i orden.

Hva gjør du hvis lampa lyser når du kjører?

Svar: Stopp og tilkall veihjelp! Det er noe galt med bremsene dine.

Sjekk at varsellampe for ABS-bremser fungerer.

Svar: Sett på tenningen og se at lyset kommer frem. Etter en liten stund skal lampa slukke for å vise at alt er i orden.

Er det forsvarlig å kjøre hvis lampa lyser når du kjører?

Svar: Bilen kan kjøres, men den har ikke ABS-bremser. Bilen må på verksted.

Tema 7 - Betjening

Wright®
TRAFIKKSKOLE

SIKKERHETSKONTROLL
Skoda Octavia

Vindusviskere

Sjekk at vindusviskeren fungerer.

Svar: Les på bryteren for å finne det du ønsker. Høydejustering styrer hastighet på viskerne. Lengdejustering for vask foran og bak i tillegg til betjening av visker bak.

Hva sjekker du på pussebladene?

Svar: Sjekk at gummien sitter fast og om det er noe mellom gummien og vinduet, f.eks: snø eller barnåler.

Sjekk at vindusspyleren fungerer.

Les på bryteren for å finne det du ønsker. Dra for å spyle foran. Skyv for å spyle bak.

Varmeapparat

Varme i sidespeil

Still inn varmeapparatet slik at du fjerner is og dugg.

Svar: Se på bildet hva du skal trykke på.

Still inn slik du vil ha det under kjøring.

Svar: Finn en temperatur du synes er behagelig.

Wright®
TRAFIKKSKOLE

SIKKERHETSKONTROLL
Skoda Octavia

Anders Richvoldsen 2016
Support: anders.richvoldsen@wright.no